

TOMASZ BOJARCZUK

Larix decidua L. 'Kórnik', a dwarf cultivar of European larch

Dwarf forms of coniferous trees are today frequently met not only in specialized collections but also in the urban greens, around settlements and in gardens. Most commonly cultivated are varieties of *Picea abies*, *Thuja occidentalis* and *Chamaecyparis lawsoniana*.

Among larches so far a dozen or so forms have been recognized differing in habit, mostly however these are tree forms (Ouden and Boom, 1965). Only 3 dwarf forms are known: *L. decidua* 'Repens', 'Compacta' (Krüssmann, 1974; Hillier, 1974) and recently a new variety 'Corley' was described (Hillier, 1974; Callen, 1976). Cultivar *L. decidua* 'Repens' differs substantially from the other two forms. *L. decidua* 'Compacta' is a dwarf form with rounded habit and dense fragile shoots. It was obtained in 1830 in England as a seedling (Ouden and Boom, 1965; Krüssmann, 1974). *L. decidua* 'Corley' is a slow growing low shrub with a globular habit. It was propagated from a witches broom by R. F. Corley (Hillier, 1974; Callen, 1976).

In the Kórnik Arboretum there grows a specimen of European larch *Larix decidua* at to the top of which there developed a witches broom. Such deformations of shoots in coniferous trees occur as a result of damage to dormant buds by rusts from the order *Uredinales*, class *Basidiomycetes*.

At some stage attempts were made to sow seeds collected from a witches broom, but seedlings were of low viability, grew poorly and after some time died. In 1967 scions from the witches broom were grafted and 3 individuals were thus obtained. We expected that normal larch trees will grow out of them, however they grew very slowly at a rate of no more than 15 cm in height annually. Thanks to numerous short shoots the crowns rounded off and became dense. Presently two individuals of this larch remain. At 10 years one has a height of 80 cm and a crown diameter of 110 cm, whereas the other individual is 45 cm tall and has a crown diameter of 60 cm. It was decided to recognize the larches as a new form and it was named *Larix decidua* 'Kórnik'. Description: Dwarf shrub with a globular habit. Shoots dense, short with nu-

Fig. 1. Witches broom on larch (phot. K. Jakusz)

merous buds copiously covered with resin!. Needles short, usually up to 2 cm long and only at the tips of one year old shoots longer, to 3 cm. *Larix decidua* 'Kórnik' is akin in morphology to the previously described dwarf forms 'Compacta' and 'Corley'.

In the Kórnik Arboretum there grew at one stage a larch called by A. Wróblewski *Larix decidua nana* Wróbl., but no description of this variety remains. Its localization was indicated by a hand-written note in the inventory book of the Arboretum reading „około zamku przy oranżerii” (near the castle by the greenhouse) presently however the tree no longer exists. Certainly this name was not associated with the larch tree having the witches broom, since on old plans of the Arboretum localization of the tree was different. Besides it is hard to suppose that Wróblewski would name a tree of normal height as 'nana' even though it had a witches broom on top.

Fig. 2. Shoots of witches broom on larch (phot. K. Jakusz)

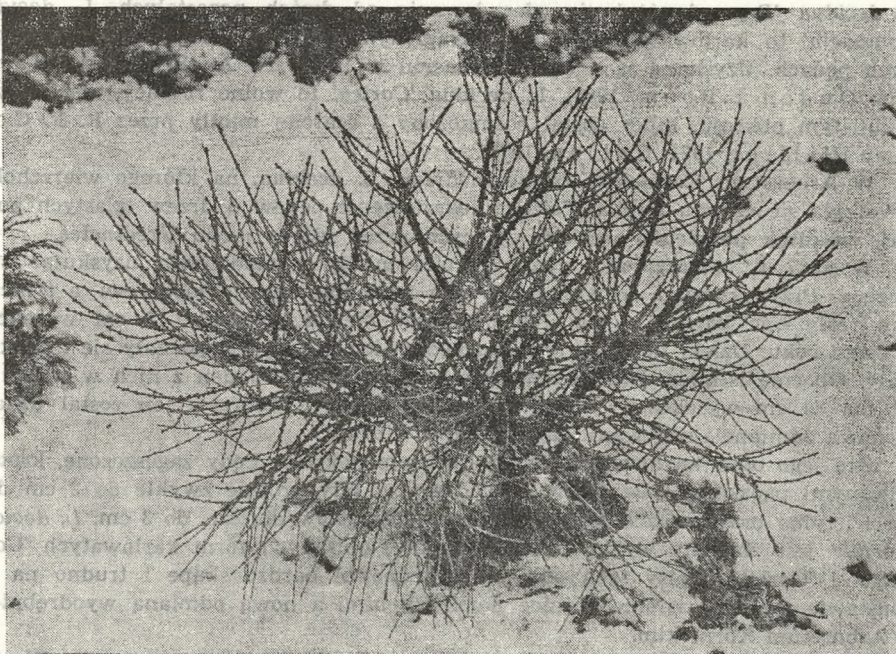

Fig. 3. *Larix decidua* L. 'Kórnik', a dwarf cultivar of larch obtained in the Kórnik Arboretum (phot. K. Jakusz)

The new cultivar of larch recognized in the Kórnik Arboretum *Larix decidua* 'Kórnik' deserves to be popularized as an original new cultivar of larch.

Institute of Dendrology
Kórnik nr. Poznań

LITERATURE

1. Callen G. — 1976. Les Coniferes cultives en Europa. Paris.
2. Hilliers Manual of Trees and Shrubs, 1974, Winchester.
3. Krüssmann G. — 1974. Handbuch der Nadelgehölze. Berlin.
4. Ouden P., Boom B. K. — 1965. Manual of cultivated Coniferes. The Hague.

TOMASZ BOJARCZUK

Larix decidua L. 'Kórnik' karłowata forma modrzewia europejskiego

Streszczenie

Wśród modrzewi wyróżniono dotychczas kilkanaście form pokrojowych, ale najczęściej są to formy drzewiaste (Ouden i Boom, 1965). Znane są jedynie trzy formy karłowate: *L. decidua* 'Repens', 'Compacta' (Krüssmann, 1974; Hillier, 1974) i ostatnio opisana 'Corley' (Hillier, 1974; Callen, 1976). Odmiana *L. decidua* 'Repens' różni się zdecydowanie od dwóch pozostałych. *L. decidua* 'Compacta' to karłowaty krzew o zaokrąglonym pokroju i zagęszczonych, łamliwych pędach. Uzyskano ją z wysiewu nasion w 1830 r. w Anglii (Krüssmann, 1974; Ouden i Boom, 1965). *L. decidua* 'Corley' to wolno rosnący, niski krzew o kulistym pokroju, który został rozmnożony z czarnej miotły przez R. F. Corleya (Hillier, 1974; Callen, 1977).

W Arboretum Kórnickim roślinie modrzew *L. decidua*, na którego wierzchołku utworzyła się czarna miotła. Takie zniekształcenie pędów u drzew iglastych powstaje wskutek porażenia pączków śpiących przez rdze z rzędu *Uredinales*.

W 1967 r. zaszczepiono zrazy czarnej miotły z modrzewia uzyskując trzy szczepy. Przypuszczano, że wyrosną z nich normalne drzewa modrzewi, a tymczasem rosły one bardzo wolno. Ich przyrosty nie przekraczały 15 cm wysokości w ciągu roku. Dzięki licznym, krótkim pędom ich korony zagęszczały się i zaokrąglały. Obecnie istnieją dwa egzemplarze tych modrzewi. Jeden z nich w wieku 10 lat ma 80 cm wysokości i 110 cm średnicy korony. Modrzew ten został uznany za nową odmianę i nazywany *Larix decidua* 'Kórnik'.

Oto jego opis: karłowaty krzew o kulistym pokroju. Pędy zagęszczone, krótkie z licznymi pączkami pokrytymi obficie żywicą. Igły krótkie zwykle do 2 cm długości i tylko przy wierzchołkach jednorocznych pędów dłuższe, do 3 cm. *L. decidua* 'Kórnik' jest zbliżony wyglądem do wcześniej opisanych form karłowatych 'Compacta' i 'Corley'. Opisy tych odmian są jednakże bardzo skąpe i trudno na ich podstawie wykazać istotne różnice pomiędzy nimi a nową odmianą wyodrębnioną w Arboretum Kórnickim.

W Arboretum Kórnickim rósł niegdyś modrzew nazywany przez A. Wróblewskiego *Larix decidua nana* Wróbl., ale nie zachował się opis tej odmiany. Jego lokalizację wskazywał odręczny dopisek w księdze inwentarzowej „około zam-

ku przy oranżerii", jednakże obecnie drzewo to nie istnieje. Z całą pewnością nazwa ta nie była związana z modrzewiem z czarcią miotłą, ponieważ na starych planach lokalizacja tego drzewa była inna. Trudno też przypuszczać, aby Wróblewski nazwał tak modrzew o normalnym przeciw wzroście tyle tylko, że z czarcią miotłą na wierchołku.

Nowa odmiana modrzewia *L. decidua* 'Kórník' wyróżniona w Arboretum Kórnickim zasługuje na rozpowszechnienie jako oryginalna forma modrzewia.

ТОМАШ БОЯРЧУК

Larix decidua L. 'Kórník' карликовая форма лиственницы европейской

Резюме

В 1967 году были привиты черенки „ведьминой метлы” встречающейся на лиственнице европейской. Прививки росли очень медленно. Их характерной чертой является густая шаровидная крона. В настоящее время, после 10 лет, один из экземпляров имеет 80 см высоты и 110 см диаметр кроны, а другой 45 см высоты и 60 см диаметр кроны. Эти новые формы лиственницы названы *Larix decidua* 'Kórník'. Они являются карликовыми кустарниками с шаровидными кронами. Побеги у них густые, короткие, с многочисленными почками покрытыми обильно смолой! Хвоя короткая, обычно до 2 см длины. На верхушке побегов она превышает 3 см. Новая форма лиственницы европейской выведенная в Курницком Арборетуме сходна с ранее описанными формами *L. decidua* 'Compacta' и *L. decidua* 'Corley'.